

Ankén en Nibelungen

MOLLADENNEU
"DIHUNAMB"
EN ORIENT
—
1939

ANKÉN EN NIBELUNGEN

OBÉREU EN E. HÉNEU

<i>Istoér Breih</i> , 378 p. Golo skeudennet	12,50
<i>Guéladen Tondal</i> , béaj burhudus ér bed aral	5, »
<i>Bourapted en Tiegeh</i> , er bourusan lévr brehonek	15, »
<i>Derdriù</i> , un tam a lennegeh Iùerhon	9, »
<i>Mab Azen</i> , sorbiennu er bobl	20, »
<i>Er Graal Santél</i> , lévr burhudus diar Sakremant en Aotér	45, »
<i>Sant Kolmkél</i> , buhé unan ag er Sent souéhusan	17, »

(Mizeu kas ohpen)

Molladenneu *Dihunamb*, Henbont (Morb.)

C/c. 241-28, Nantes

Ankén en Nibelungen

Tennet a lennegeh koh
Germania

HA

lakeit é brehoneg

GET

I.-M. HÉNEU

EN ORIENT
MOLLADENNEU
"DIHUNAMB"

1939

RAKSKRID

A lénnegeh goh er Germania é ma tennet en dra-man. Saùet é bet, e gredér, ardro en XIIIst Kantved, ne ouier get più, aveit displeg taoleu kaer er gouron iouank Siegfrid hag e oè oeit de Worms, kêr-ben er Vurgonded, aveit diméein de Griemhild, hoér er roué Gunther. Hennen e ia, d'é dro, d'en Island de asé kaout eit moéz er rouañnéz iouank Brunhild. Met aveit disoh get é bennad, é ma ret dehon negennat ha kann, zoken doh mestréz é galon. Ne vehè bikén deit de bén ag é hoant kenevé de harp gelloudek Siegfrid.

Goudé en eured é saù béh étre Kriemhild ha Brunhild. Honnen, méhekeit get moéz Siegfrid, e doui é torro arnehi hé halonad kounar. Hag adal nezé é saù étre tud er Han-man, treisereh, tabut, kann ha lahéréh, ur souéh !

Ne gavér ket é lénnegeh goh er pobleu aral, zoken é Ilias Homéros, taolenneu garùoh, gouéoh ha biùoh ar un dro éget ér han-man, lan a drouz kléañniér hag a hujatereh tud é kann.

Splann é de uélet en en des disliüet ar er han-ma kreden-
neu paian er Skandinavia ha lézenneu spontus Odin. Siegfrid
nen dé, anat é, nameit Sigurd, er Gouron hag e dréhias en
Naer-Askellek, hag e oè aroué en Héol hag en Dé, èl ma oè
Heraklé é Hellaz goh hag Akhilleus én Ilias.

Kavet e hrér ketan, er judenneu-sé é Eddas en Island;
hireit int bet goudé é Sagas pobleu er Hreiznoz, hag er Ger-
maned n'ou des groeit nameit ou hemér aveitè, ou asten hag
ou heijein get istoér ou gouen ha taoleu burhudus ou gou-
roned.

Ret é anzaù é ma Anken en Nibelungen émesk en obéreu
a uéh aral hag en des bet er muian a vili ar speredeu er skri-
vagnerion hag er vuzikerion. Azé é en en des Richard Wagner
kavet mammén é benobér meur Goalen en Nibelung.

Doh ou zroein é brehoneg, en Eutru Héneu en des vennet
lakat édan deulagad Breihiz iouank un tam a lénnegeh kadarn
pobleu er Hreisnoz, ken dishaval doh lennegeh dinerhet Rom
goh e hrér dehè karout épad ou studi.

LOEIZ HERRIEU.

Ankén en Nibelungen

I

Siegfrid

Èn amzér-hont é kreskè, é roanteleh en Niderland,
mab ur roué gelloudek. Hanùet e oè é dad Sigemund
hag é vam Sigelind. Ou zri é choment én ur hastel
sonn ha brudet, saùet ar hlaneu er Roen. Hanù er
hastel e oè Santen.

Ret é dein deviz deoh diar braùité korv hor gouron.
Ne oè ket arnehon, un tachad de oalaozein get gouli
erbet. Deit é bet é nerh de vout sonn hag é vrud de
vout bras. Kaeret é bet er gloér é ma bet é tolpein ar
é hanù !

Siegfrid e vezè groeit ag er marheg ampart-man.
Paod a roantelèheu é ma bet é vonet treuz didreuz
dehè get é ampartiz dibar; paod a vroieü é ma bet é
kantréal drézè, harpet ar nerh é galon dizouj. O ! diba-

ret er varhegion dibi é ma bet é kavet é roanteleh er Vurgonded !

Gellout e hrér brudein éleih a voliaheu a iouankiz Siegfrid hag a vléieu é ampartiz bleuet. Na kaer é er brud en des gronnet é hanù ! Na kaer e oè braùité é gorv !

Get en eùeh perùehan é ma bet desaùet. Kalz ag é vrud e zo deit eùé a helloud é spered hag a nerh é galon. Braùité dibar é vrud e zo bet é kaerat roanteleh é dad !

Ha chetu é ma bet é dad Sigemund é kas er gemen d'é vrezélerion karet hag e hoantè obér ur banùéz bras. Ag ur roanteleh d'un aral é ma bet strèuet en doéré. De bep brezélour é tonézonnè Sigemund ur marh hag ur guiskemant kaer meurbet.

Paod a dreu kaer e vehè gellet dispieg a zivout deverranseu leuin er banùéz. Sigemund ha Sigelind ne hrezant ket en treu a hantér; é larganté ne laran ket. Bras ha kaer é bet ou donézonneu. Bras é bet nivér er varhegion deit de zeverranseu er bandéz.

Pear hant dén iouank e rekè bout marheget, ar un dro get Siegfrid. Bras é bet nivér er merhed guerh e zo bet ardro dillad er varhegion aveit darampontein brageriseu arnehè.

De galon en hañù é ma marheget Siegfrid. Én arben a gement-sé éh es kañnet un overen én inour de Zoué. Un ajad bras a sellerion e zo bet deit de uélet marhegin er vrezélerion iouank. Ker kaer é bet lideu er varhegereh èl ma nen dé ket bet mui tu de hañni guélet lideu haval.

Deit é bet er sellerion a réd étal er marhed dipret. Hag é porh er hastel é ma bet er varhegion é hourén get kement a ampartiz ma hordosè er hastel ar é ziazé. Spontus e oè trouz ou hléañnateréh.

Diforhet e vezè taoleu er varhegion duah doh taoleu er ré diakoursetoh, ha tarhereh er oafeu draillet e zassonnè ihuélouh eget er houmoul. Bout e oè darneu kléan hag e strimpè tré betag er hastel. Tér e oè gouréneu er varhegion.

Gourhemennein e hra er roué déhan er gouréneu. Degas e hrér er ronsed d'er marchaosi. Chom e hra strèuet ar er bratel paod a skouedeu tiù ha draillet, paod a vrageriseu dishouriet strèuet duhont ha duman, étal darneu kléañniér.

Hag er roué Sigemund e ra d'é vab Siegfrid é vili a roué ar gérieh ha doareuiér é roanteleh. Rein e hra donézonneu é larganté d'er varhegion, ha leuiné vras e zo get er ré-man d'ou bout deit d'er gouilieu.

Seih dé dohtu é ma bet kendalhet de vanùézein. Ha Sigelind, er rouañnéz pinùik, en des rannet eur ru én inour d'hé mab; rak vennein e hrè gounid dehon kaloneu ol er ré pédet.

II

Siegfrid é vonet de Worms

Dinéh e oè hoah kalon iouank Siegfrid. Kleuet e hra laret éh es ér Burgondia ur gaer a uerhéz, Kriemhild hé hanù. Paod a leuiné e zo deit dehon anchi hag eùé éleih ag ankén.

Hé braùité hep par e oè brudet ér pelleu. Bras e oè nivér er halanted bet disprizet geti. Hé disprizans ne drohè ket hent kastel hé zad Gunther, doh galanted neùé.

Na bout é vezè tud iouank a hentat é tonet d'obér el lés dehi, ne ziarvarè ket én hé chonj de briedein na de unan na d'un aral. D'er maréad-hont ne anaùe ket hoah en hani e zeliè bout pried dehi.

Chonjal e hra mab Sigelind é hellé kaout Kriemhild, ha gellout e hrè. Deit é bet goudé-zé er goarhen

Kriemhild de vout pried Siegfrid, er brezélour dizouj.

Alijein e hrè é gerent hag é zelhidi a pe glaskè Siegfrid karanté guirion, de glask ur pried e jaojè dohton. Ha Siegfrid ha laret un dé :

« Hoanteit em es kemér aveit pried Kriemhild, koanten roanteleh er Vurgonded. Hep par é hé braùité. Gout e hran n'en des ampeleur erbet dizimé ha doujet ha n'en des hoanteit lakat é zorn é hani er rouañéz gelloudek-sé. »

Anaùout e hra Sigemund en doéré get keneiled é vab. Néhanset é bet é galon get éleih a hloéz é kleuet é hoantè Siegfrid dimécin d'ur uerhéz ken ihuél a galon.

Ankénet é bet eùé Sigelind d'en neüeted. Krénein e hra aveit buhé hé mab. Gunther hag é vrezélerion né oent ket aveiti tud dizanaù. Labourat e hrér aveit en dibennadein.

Laret e hra Siegfrid, hardih mat : « Me zad a garanté, dibried é varüein ma n'em bè ket hoant me halon. » Chomel e hra bouar doh alieu en ol.

— Mar doh aheurtet en hou pennad emé er roué, m'hou harpo a ol me nerh aveit ma tisoheet geton de vad. Bout en des Gunther brezélerion tér a drohad. En ou mesk é ma, dreist d'en ol, Hagen, kalonek ha luem é gléan. Ken rok é ha ken randonus ma toujan ur goal ag é berh a pe gleuo é vennet kaout er plah.

— Emen é ma er goal e zoujet hui ? Ma ne vè ket reit dein Kriemhild dré vraù é tein de ben anehi dré vil, é lakat édan men damani hé roanteleh hag hé zud.»

Laret e hra Sigemund :

« Divourusted e gavan én hou konzeu. A pe vo bannet en doéré ar hlanneu er Roen, ne fonno ket mui deoh marhekat treman léz Gunther. A oudé guerso éh anaüan mé Gunther ha Gernôd.

« Dén erbet ne hel en devout er vestréz-sé dré vil. » Evelsé é ma bet Sigemund é teviz d'é vab. « Mar talhet neoah de varhekat treman er roanteleh, bout hon es keneiled de vonet de heul genoh. »

Eilgiriein e hra Siegfrid : « Ne glaskan ket mé bout heuliet get mem brezélerion, èl un armé é vonet ; goap e vehè genein donet de ben elsé a lakat de blé-gein er uerhéz randonus-sé.

« Mé me unan é vennan hé gounid. Deuzek dén hepkén e oulennan de zonet de heul genein de roanteleh Gunther. Hou pedein e hran, me zad Sigemund, d'em harpein. »

Dibabein e hrér en deuzek marheg ; ou guiskein e hrér get krohennenneu brih ha brikemardet.

Anaùout e hra eùé Sigelind pennad hé mab. Hag hé d'en em-ankénein azivout dehon, get er greden é rekè Siegfrid bout lahet get brezélerion Gunther. Ha hi de oulail a boulad.

Seih dé goudé é varhekè Siegfrid hag é gansorted é Worms. Guisket e oent get eur ru hag ou hléañniér e oè bet kizellet get mechérerion gourdon. Ou ronsed e zistagè en hent édan.

Neüé e oè ou skouedeu ledan ha luhein e hrent ; kaer e oè ou zokarneu a pen dé bet deit Siegfrid hag é geneiled de gastel Gunther, é Worms. Biskoah guiskemanteu kaeroh ne oè bet guélet get marheg

erbet.

Begeu ou hléañniér e ziskennè betag ou hentreu. Én ou dehorn éh oè goafeu hir, moén er bégeu anehè hag ind ou zroiellè én dro dehè. Deu rohann a zigorded en doè goaf Siegfrid, ha brelimet biù kel e oè er varùen anehi.

Souéhet é Gunther d'en doéré hag ean de aters a zivout bro er varhegion dibar-sé, ken kaer ou dillad, ken braù ha ken tér ou armaj. Difari erbet ne gav get dén hag ean néhanset bras. Ortwin, Eutru Metz, gelloudek ha dizouj e zispleg d'er roué : « A pe ne ouiamb ket ni più é er varhegion, galùet me iondr Hagen de zonet d'ou guélet; bras é é ouied a zivout er roanteleheu ha, mar anaù er varhegion ean el laro deoh hep arvar. »

Gerùel e hrér Hagen de Léz Sigemund hag é varhegion de heul geton. Hag ean donet faraot ha heuliet get é soudarded. Aters e hra er roué aveit gout petra e vennè :

« Deit e zo d'em hastel marhegion ne anaùan ket. Mar ou anaùet hui, Hagen, hui e zisplégo dein péh e ouiet diarnehè. »

— Evelsé é hrein. » emé Hagen. »

Hag ean oeit treman er fenestr, ha sellet doh er varhegion. Plijout e hra ou guiskemant dehon. Er uéh getan é dehon ou guélet ar zoar er Vurgonded. Laret e hra :

« Ne vern a veban é ma deit er varhegion-man, trema glanneu er Roen, rouañné ind pé kannaded rouañné. Braù é ou ronsed ha kaer ou dillad. Ne vern

a veban é mant; marhegion ampart ha dizouj int ataù.

« É guirioné, emé Hagen el laret e hran, deusto n'em es biskoah guélet Siegfrid, me larehè eroalh é ma éan é e zo é tonet araok get kement a veurded.

« Doéréieu e zegas demb. Ean é en des feahet en Nibelungen, Schilbung ha Nibelung mab ur roué gelloudek. Groeit en des moliaheu get nerh é zivréh.

« Tré ma varhekè Siegfrid é unan kaer, kavet e hra étal troed er mañné, hag e oè kuhet abarh brageriseu kaer er roué koh Nibelung, ur baré marhegion dizouj ne anaùè ket. Groeit en doè anaùedigeh getè en dé-sé.

« Tennet ha saùet e oè brageriseu Nibelung a galon er mañné.

« Koéh e hra Siegfrid ar en deu vab Schilbung ha Nibelung, épad ma rannent étrézè brageriseu ou zad. Bamet kaer é bet er marheg d'er péh e uél.

« Donet e hra étal en deu vab; ou guélet e hra; guélet é getè. Huchet e vè arnehon : « Chetu Siegfrid er Hriù, gouron en Niderland. » Paod a vuruhdeu souéhus e zegoéhas geton é roanteleh en Nibelungen.

« Degeméret é Siegfrid get en deu vab Schilbung ha Nibelung. Er houviein e hrant, anehè ou unan, de rannein étrézè brageriseu ou zad Nibelung. Er houviein e hrant get paod a gonzeu braù, ha Siegfrid e cheleu doh ou fedenneu.

« Guélet e hra getè kement a vrageriseu, ma vehè bet ret kaout pear hant kar a beder rod aveit ou charéat. Bout e oè hoah eùè ur bern eur ru ken ihuél ha ken digor. Goulennet e vezè get Siegfrid rannein en

treu kaer-sé.

« Aweit en digol, reit e vezè dehon kléan er roué Nibelung. Rannereh Siegfrid ne blij ket d'en Nibelunged iouank. Arfleuein e hrant ru dohton.

« Ret é de Siegfrid distag get é rannereh én arben d'ep arvel e glaskant dohton. Kann e hra dohtë hag ean e za de ben anehè get kléan ou zad, en diren luhek hanùet *Balmung*. Skrapein e hra azegetè ou roanteleh hag ou brageriseu.

« Bout e oè ar el léh, a du get en Nibelunged, deuzek marheg dispont, haval tré doh ramzed. Ne spirant ket doh Siegfrid. Get un taol kléan é mant diskaret dehon divuhé. Seih kant marheg aral e oask goudézé get *Balmung*.

« Seahet é tré ha tré roanteleh en Nibelungen de ampartiz Siegfrid ha donet e hra, a baré, marhegion ha mistr er vro d'en em-lakat édan é vili.

« Lahein e hra beb eil tro Schilbung ha Nibelung en deu vreur gelloudek én ou roanteleh. Feahein e hra Albrich èl ma fardè hennen arnehon aveit dihuen en deu vab roué. Albrich ne spir ket muioh doh Siegfrid.

« Klask e hra dioal, é redek d'er mañnieu, èl ul lon goué ha ne gav ket repu. Feahet é get Siegfrid ha skrapet é hoah azegeton en *Tarnkappe*, ur habel burhudus e vrasè nerh en hani en dougè hag e hrè dehon pas bout guélet get er ré e oè én dro dehon.

« Elsé é ta de ben a ounid brageriseu en Nibelungen.

« Marhegion aral, unañnigeu anehè, e hoanta donet

de zerhel pen dehon. Feahet int unan goudé é gilé. Douget é brageriseu Nibelung d'ou mañné ha lakat e hra en dén ampart Albrich de vout goarnour arnehè.

« Goulen e hra Siegfrid get Albrich touiet é vehè bet é uizieg reih hag éañn. Hag adal nezé é ma bet, é pep tra, Albrich guizieg ag en dibab er marheg Siegfrid. Chetu lod a vuhé Siegfrid; marheg erbet nen dé bet brudetoh é ampartiz souéhus.

« Hoah é houian diarnehon burhudeu souéhusoh. Lahet en des en Naer-askellek. Get er goed anehon en des golhet é gorv, hag a oudé é ma deit é grohen de vout ken kriù èl karn. Bir erbet, kléan erbet ne hel hé zoulein.

« Rekein e hrér degemér er marheg tér ag er haeran ha guellan. Fur é dioal ag el lakat de gounarein. Kaer é é vraùité ha kaer-é obéreu é ampartiz. Lusket e vè en dén d'er harbut. »

Deviz e hra goudé Gunther er roué gelloudek : « Guir e laret, hep arvar. Seblant e zo getè bout é klask emgann. Jaojapl é demb monet ar arben er marheg dizouj hag é geneiled dispont. »

Eilgiriein e hra Hagen : « Nen dé ket un dizinour aveidoh monet. Gañnet é ag ul ligné ag en dibab ha mab é d'ur roué gelloudek.

Haval e vehè é ma goasket é spered de brederieu bras. Er Hrist e oui perak. Nen dé ket deit de Worms aveit ket. »

Ha Gunther d'é dro : « Degemér mat dehon én hor roanteleh. Dibar é é ligné; brudet é ampartiz. Anaout

e hran kement-sé. Roanteleh er Vurgonded en anzaù justeldonn-mé. »

Hag er roué Gunther oeit ar arben Siegfrid ha laret dehon : « Souéhet on, Siegfrid en dizouj, doh hou kuélet é tonet de roanteleh er Vurgonded. Petra éh oh hui deit de glask ar hlanneu er Roen, é kér Worms ? » Ha Siegfrid ha laret : « Ne glaskein ket tro aveit displeg me fennad. Kleuet em es, é roanteleh me zad, bannein éh oeh hui gronnet a vrezelerion tré de ré roué erbet aral ar en doar. Deit on aveit ou guélet.

« Kleuet em es eùé bannein houh ampartiz hui. Laret e vezè ne feheh kavet par deoh. É pep léh é konzér éleih ahanoh. Nen dein ket d'er gér hep bout groeit ur hrogad dohoh.

« Ur mat on mé eùé de labourat get er hléan, ha roué e vein un dé. Hoanteit em es ma vo laret ahanon, é jaojan doh me roanteleh ha doh en dud anehi. Buhé ha brud e lakein én hoari aveit disoh.

« Mar doh, é guirioné, ken gelloudek èl ma lar en dud, nen don ket néhanset pikol. Droug pé leuiné e vo get en neb e garo, chonjet é genein mé skrapein azegenoh er péh e bieuet, doareu ha kastleu, eit ou lakat édan mem bili. »

Bamet é er roué de zevizeu Siegfrid hag é varhegion geton. Kounarein e hrant dohton é chonjal é ma hoanteit geton diberhennein roué er Vurgonded. Laret e hra Gunther :

« Perak e teléan mé kol, étré dehorn un diavézour difur, er roanteleh é ma bet me zad, épad éleih a

vléieu é renein get brud kaer. Disket e vo deoh, ar hou koal, penaos éh es aman marhegion ag en dibab.

— Ne zislaran ket ur gir ag er péh em es laret, emé Siegfrid.

Hoanteit em es gounid hou roanteleh dré me ampartiz. Deoh hui é vo me hani, mar det ha sourein arnonn.

Roanteleh aveit roanteleh, groamb ur hrogad. D'er mestran ahanomb hon deu é télé bout hor roanteleheu hag en dud e zo énnè.

Huchal e hra Ortwin, eutru Metz :

« D'er hléañniér ! »

Guir vab e oè de hoér Hagen Troneje. Néhanset e oè er roué doh er guélet é chom hep difronkal é kleuet konzeu Siegfrid. Gernôd e ia ar é gonz, Gernôd er marheg kalonek ha douget get en ol.

Laret e hra de Ortwin :

« Didéret ! Ne gavan ket mé nitra é devizeu hag obéreu er marheg Siegfrid ha ne vehè ket gellat kampen dré vraù. Chetu me chonj-mé. Biùamb geton é peah ha karanté. Hor brud mat ne vo ket bihanneit aveit ken nebed. »

Displegein e hra Hagen :

« Téret omb, er varhegion ha mé é huélet Siegfrid é tonet aman, ar er Roen, aveit kann dohemb. Guel e vehè bet dehon bout dioallet a zonet én hor mesk d'obér goap ahanomb. Dén erbet ag hor marhegion-ni nen dé bet oeit d'er goapat ean. »

Laret e hra Siegfrid, er marheg dizouj :

« Kavet e hret hui, eutru Hagen é ma goapus me

honzeu ? Hama, deoh hui de zibab breman, mar vennet é tei men divreh de vout spontus aveit hou Purgonded. »

Met Gernôd e huch :

« Mé me unan me barrei doh kement-sé. »

Hag ean dihuen doh er varhegion a gonz get brazoni, abalamor ma tisplijè en dra-sé dehon. Ha Siegfrid e chonjè eùé é Kriemhild er uerhéz tér.

« Degeméret mat e veet én hon touch, » emé Gernôd, mab Uote, « hui hag en dud e zo deit genoh. Hui e gavo me herent ma mé prest de rein dorn deoh é kement mod e zo. »

Hag é kenigér un droiad guin d'en diavézerion.

Nezé é konz er roué :

« Ol en treu e zo demb e zo deoh, revé lézenneu er varhegeh. Keniget e vo deoh pep tra ha rannet en ol dreu. »

Didérein e hra Siegfrid a nebedigeu.

Epad en déieu arlerh éh es bet groeit éleih a zigoraj de Siegfrid, muioh eget n'en des tu de zeviz diarnehè. É ampartiz e lakè en ol én doujans anehon. Più benak er guélé, e verùè dohton kasoni leih é galon.

É goureneu, é deverranseu, dén na roué, na marheg ne vezè tré dehon. Ne vern petra e vezè groeit, ne gavè ket é bar. Ne gavè hañni de denhein bireu kerklous elton na dén de uintein mein ken pel.

Groeit e vezè gouréneu ha deverranseu, get kalz a zoustér, ha bourein e hrè groagé er Vurgonded é huélet Siegfrid en Niderland. Bout e oè én é galon ur garanté vras aveit ur plah kaer.

Ur bléad abéh é ma bet evelsé get arhvistr er Vurgonded hep bout guélet er uerhéz e rekè goudézé rein dehon kement a leuiné ha kement a ankén.

Gunther é vonet d'en Island trema Brunhild

Strèuein e hrè en doéréieu hed ha hed get er stér Roén. Laret e vezè éh oè duhont, pèl-pèl, meur a uerhéz, ha Gunther, en dén hardih, lakeit é hoant de gaout unan anehè. É chonj ne zisplij ket d'é vrezélerion na de vistr er vrezélerion.

Bout e oè duhont, é kreiz er morieu bras, un iniz e oè abarh ur rouañéz. É nep léh ne oè bet kavet paréz dehi. Dibar tré e oè hé braùité hag hé nerh e oè bras meurbet. Monet e hrè de ourén get hé goaf doh er vrezélerion herrus e zè d'hé goulén de ziméin.

Guintein e hrè pel azohti ur maen bras, hag é saillé ar é lerh get her. En hani e glaskè hé kaout de bried e vezè ret dehon sourein arnehi tèt guéh dohtu. A vihannoh é vezè dibennet ar en dachen.

Liés en doè er plah iouank groeit en dra-sé. Deit e oè bet en doéré betag glanneu er Roen hag er roué Gunther ne oè ket én arvar a gement-sé. Ha neoah éh é ataù é chonj tremazi. Meur a varhegour a oudé, en des kollet ou buhé én arben anehi.

Un dé mah oè Gunther, én ul lod get marhegion, chouket é chonjal ar er voéz e rekè kemér de bried hag é teviz diar-sé, é laras : « Eh an de dreuzein er morieu bras aveit monet trema Brunhild, er rouañéz brudet, hep predérein ar er goalleu e hellan bout goal-aozet getè. Aveiti éh an de lakat mem buhé én hoari; klask e hrein er marù ma ne ziméan dehi. »

— Ne gonzet ket evelsé, emé Siegfrid, ne anaùet ket héh ampartiz. Na bout é veet péar é houren dohti, ne veet ket aveit harz doh héh ampartiz. Dibennadet. En ali-sé e ran deoh a galon, mar dé ataù chonjet genoh dioal doh er marù.

— Ne vern pé ker kriù é héh ampartiz, ne zilaoskein ket me fennad de vonet dedal Brunhild, goal pé ne vo. Nitra ne harzo dohein a gavet er uerhéz koant. Ha, mar bè volanté Doué, é tei de heul genein de chom ar glanneu er stér Roén.

Displeg e hra Hagen : « Goulennet, Etru, get Siegfrid houh ambroug én hou troiad; hou harpein hag hou tial. Anaùont e hra éan er plah-sé. »

Respont e hra Gunther : « Ha vennein e hret hui, Siegfrid, donet de heul genein de glask er plah-sé de euredein ? Mar tisoan get me zroiad, ne bredérein ket aveit obér plijadur deoh, goah d'em buhé ha d'em brud. »

Ha Siegfrid : « Monet e hrein genoh, mar karet rein dein, de vout moéz, hou hoér, er goanten Kriemhild, a ligné er rouañné. Ne oulennan ken gopr aveit me foén.

— Siegfrid, ar me houstelé, mar gellamb degas de Worms er rouañnéz Brunhild, é rein me hoér deoh de vout pried. Ha grès deoh de viùein eurus geti ! »

Hag ind ou deu de douiet bout féal d'ou gir. Eleih a labourieu tér e zo bet ret deoh obér araok donet de ben a zegas er uerhéz Brunhild ar hlanneu er Roén. Estroh eit ur goal e gavezant ar ou hent.

Kleuet em es konz a gored goué e viù é groheu hag en em zihuen hepkén get en *Tarnkappe* burhudus. En hani e vè kabet elsé ne zouj mui na taoleu na goulieu.

En dén e vè eùé kabet get en *Tarnkappe* ne vè ket guélet get lagad erbet. Guélet e hra, kleuet e hra, deusto ne vè hañni hag er hleu ean nag er guél. Elsé é lar er judenneu.

Guiskein e hra Siegfrid en *Tarnkappe*, en doè skrapet doh er ramz Albrich, get éleih a huizereh. Donet e hra geton de vout kriù èl deuzek dén. Na bout ne vezè na guélet na kleuet, Siegfrid e uélè hag e gleuè èl agent. Geton é ma bet é feahein Brunhild. Oèh é bet goudé.

Laret e hra Siegfrid : « Ker bras é ampartiz Brunhild ma ne vo ket nivér soudarded erbet aveit harz dohti, na de zioal ou buhé. Un ali aral e ran deoh, Eutru Roué, brezélour kalonek ha mat !

« Diskennamb get er Roén; miramb lézenneu er

Marhegion. Damb hepkén péar a baré d'obér hon troiad. Deu varheg aral, hui ha mé. Elsé é teemb de ben a Vrunhild, ne vern penaos é troei en treu.

« Hui e vo hui er hetan; mé e vo mé en eil; Hagen e vo en drivet hag er pearvet e vo Dankwart en dén hardih bras.

Penaos é tas Gunther de ben a gaout Brunhild

Monet e hra er pear marheg ar ur vag ha disken e hrant get er stér Roén, trema er mor, ha treuzein e hrant, dizouj kaer, en deureuiér ledan lédet tré beta kastel Brunhild, é inizen en Island.

Denésat e hra bag er varhegion tré betag en aod ha guélet e hra Gunther, é fenestri er hastel, merhed, kaer er vraùité anehè. Aters e hra Gunther er marheg Siegfrid : « Hag anaòout e hret hui er merhed-sé e zo é sellet dohemb ar er mor ? »

Konz e hra Siegfrid :

« Sellet hui a dakot doh er merhed iouank-sé ha laret dein pehani anehè e geméreheh hui a pe helleheh choéj ? »

— Sellet e hrein, emé Gunther, er marheg hardih

ha prim, unan e uélan duhont hag e zo guen hé dillad èl erh.

— Fur é selleu hou teulagad. Honneh é Brunhild, er vestréz koant e ia tremazi hoanteu hou kalon, chonjeu hou spered, karanté houh inéan. »

Gourhemennein e hra Brunhild d'hé merhed en em-denkein ag en toulleu fenestr ha déhan a sellet doh en diavézerion, aveit monet de uiskein dillad aral.

Sentein e hrant doh ou rouañnéz, hag embér é mant deit, get dillad dishaval, de ouedeu strih er hastel, de sellet doh er varhegion é tivagein ar aodeu en iniz.

Peb unan d'é dro, édan selleu er merhed iouank, kuhet ardran ouedeu er hastel, é tivag er pear marheg ar en aod.

Siegfrid e zalh marh Gunther beta ma krap arnehon er roué. Biskoah agent n'en doè dalhet é jao de hañni. Elsé en doè groeit Sriegfrid de Gunther; met Gunther ne zalhas ket chonj a gement-sé !

Monet e hra araok Siegfrid ha Gunther, ou hléañniér luem é vransellat doh ou hentreu; moén a veg ha ledan e oé kléañniér en dud hardih-sé. Ha Brunhild e uél ol en treu-sé, Brunhild er uerhéz hag e talvé é guirioné bout hoanteit.

Arlerh é tè Dankwart ha Hagen. Kleuet hon es laret éh oent guisket get dillad kaer, du èl askel ur vran. Ou skouedeu e oè neùé ha kriù, ledan ha sonn.

Ér vorh, é huélent dirakzè huéh tour ha péar ugent; tri paléz bras hag ur sal, saùet biskoah braùoh, guer hé liù, haval doh geot er pradeuiér. Éno éh oè gourséet Brunhild hag hé léz.

Digoret é frank dorieu er vorh, dirak er péar marheg ha donet e hra ar ou arben marhegion Brunhild, aveit ou degemér, get kalon, é kastel ou rouañnéz hag aveit kas ou ronsed d'er marchaosi, ha dioal doh ou skouedeu.

Ur marheg a gambr e lar dehè :

« Reit demb hou kléañniér hag hou hobregoneu luhus. »

— Ne veint ket reit deoh, e eilgir Hagen Troneje, ni ou haso ni. »

Nezé Siegfrid en em-laka de zispleg dehon modeu léz en Island :

« Ér vorh-man ne vè ket lézet é armaj get ostiz erbet. Reit enta hou ré eùé hag é vo mat pep tra. »

Get droug-kalon é pleg de Siegfrid, guizieg Gunther.

Kas e hrér de Vrunhild en doéré a zonedigeh marhegion dizanaù, guisket kaer, divaget ar en aod. Hag er uerhéz koant ha mat de aters ar ou divout.

« Laret hui dein, » emé-hi, « più é er vrezélerion-sé ne anaù dén, e seblant ken rok, ha perak en en des er gouroned-sé mordéet betag aman ? »

Unan benak ag hé zud e lar :

« O Intron, gellout e hran laret n'em es biskoah guélet nikun anehè. Haval é genein hepkén é vehè Siegfrid en ou mesk. Ha kredein e hran é ma guel obér degemér mat dehè; chetu péh e chonjan, Intron inouret.

« En eil anehè e zisko bout dén a noblans. A pe hellehè (ha mar gouiehè ou gounid), é rekehè bout

mestr ar broieù ledan. Très ur mestr e zo arnehon.

« En drivet e zisko bout tér èl un dén goué. Ur braù a zén é neoah, o rouañnéz gelloudek : Biù é é zeulagad én é ben ha, hep déhan, é ma é sellet a bep tu dehon. Spered kaill en des, haval é genein.

« Er iouankan anehè e gavan braù a zifeh. Diardeu é èl ur plah iouank; kaer ha distak é gerhed. Divourus e vehè mar dehè droug ha degoéh geton én hou kastel.

« Met didér èl men dé ha braù, lakat e hrehè paod a verhed koant de ouilein pen dehè dehon ha kounarein. Guélet e hrér, doh en diavéz anehon, en en des kalon ha spered ur brezelour kalonek ha skañù. »

Ha Brunhild ha laret :

« Groeit degas dein me armaj. Mar dé deit duman er marheg Siegfrid get er chonj de ziméin dein, éh a de vout lahet genein. Ne vein ket moéz dehon. »

A pen dé deit Siegfrid hag é geneiled étal er rouañnéz, é konz hé flour dohtë : « Degemér mat deoh hui ér roanteleh-man, Eutru Siegfrid. Perak éh oh hui deit beta me iniz ? Hoant bras em behè de ouiet.

— Trugéré deoh hui, Intron Brunhild, merh koant rouañné brudet, a hou pout me saludet-mé araok en arhvestr e gerhan ar é lerh. Mestr é dein ha guizieg on-mé dehon. Lezel e ran geton enta en inour e ret dein-mé.

« Roué brudet é ar hlanneu er Roén. Deit on duman geton én arben deoh-hui. Hoanteit en des me mestr diméin deoh dré vraù pé dré vil. Kredet sonn

ne zilézo ket é bennad.

« Gunther é é hanù; ur roué dizouj ha gelloudek é. Mar tor é hoant, é ma goalhet. Abalamor deoh éh on-mé deit d'en ambroug. A pe ne vehen ket guizieg dehon, ne vehen deit guéh erbet d'hou roanteleh. »

Eilgonz e hra Brunhild de Siegfrid :

« É guirioné, hag eutru é deoh er hetan-man ? Ha guizieg oh dehon ? Ha hoant en des de ourén dohein ? Mar bè tré dein é vein mé pried dehon; mar souran-mé arnehon, ur uéh hepkén, é veet lahet hou péar. »

Skoued dir hag eur Brunhild en doè tri rohann a diüded. Béh en dezè pear meùel doh en doug !

A p'er guél éh arriù, é lar, get kounar, Hagen, gouron Troneje :

« Hama, roué Gunther, aman é lézeemb hor horveu divuhé. Mam en diaol é er plah-sé en e hues hoanteit ! »

Degas e hrér goudézé de Vrunhild ur oaf, ponér, bras, ledan, tiù ha spontus. Luhein e hra en diren anehon. Get er oaf-man éh è dalbéh de ourén.

Kleuet en treu burhudus e vezè laret diarben er oaf-sé : govellet e oè bet get pear mel hoarn. Tri dén a soudarded Brunhild en doè ou sam anehon. Néhansein e hra spered Gunther doh er guélet.

Hag ean de chonjal : « Petra e zegoého ? Più e hellehè derhel pen de honnen, Diaol bras ag en Ihuern ? Perak ne hellan-mé distroein biù trema er Roén, ha n'hé dehè ket de glask ar me lerh ? »

Ret é ma er gouieet : ne harzè mui get en néhans. Degas e hrér dehon é armaj ol. Armet mat e oè er roué gelloudek. Hagen, ean e oè ur souéh ne gollè ket

é ben, get en eun en doè.

Nezè é tisko Brunhild hé nerh. Degas e hrér, étal hé zreid, ur pikol maen ponér, digor ha bras meurbet. Deuzek brezélour kalonek ha dibi e dermè doh en dougein.

Arlerh ma vezè quintet dehi hé goaf é taolè dalbéh er mel maen-sé. Seahet é tré er Vurgonded doh hé guélet.

« Ar me armaj, » emé Hagen, « nag ur pried en des dibabet er Roué ! En ihuern don é ma hé léh get en diaol bras ! »

Guiskein e hra Brunhild hé divréh get bréhegen-neu hoarn; sammein e hra hé goaf ha dizoarein hé skoued get un dorn. Éh è er gouréneu de zigor. Hag er pear diavézour e zoujè kounar Brunhild.

Redek e hra a her Siegfrid d'ou lestr, hep bout guélet, de glask en *Tarnkappe*. A pe ne vehè ket deit de rein dorn de Gunther, é tè Brunhild de ben a lemel é vuhé geton. Donet e hra étalton dihanat, kabellek ma oè get en *Tarnkappe*. Krog e hra é dorn Gunther. Er roué e zo néhanset d'en ard-sé.

« Più en des touchet dohein ? » emé en dén hardih-sé.

Sellet e hra a glei hag a zeheu ha dén ne uél.

En aral nezé e gonz :

« Mé, Siegfrid, en des kroget én hou torn. Ne zoujet ket ha ne spontet ket ken nebed araok er rouaïnéz. »

Hag ean de laret hoah :

« Lézet gencein hou skoued; ha cheleuet perùeh

mat doh er péh e larein deoh. Groeit hui seblant gourén : mé é e ourenno én hou léh. »

Anaùout e hra Gunther é geneil, ha plijadur en des.

« Kuhet me ardeu, » emé Siegfrid, hag elsé ne hello ket er rouañéz donet de ben ahanoh, èl m'é ma chonjet. Sellet dohti ha guélet penaos é ma doh hou kortoz ar viüen er gerlen. »

Ha Brunhild, hé fen treskilet, bannet, get nerh, hé goaf ter hag er guintet ar skoued neüé ha ledan Siegfrid. Luhein e hra en tan étre en deu zir, èl brogon ér houmoul.

Treuzet é skoued Siegfrid de oaf Brunhild ha strimpein e hra luhed ar hobregon Siegfrid. Diskaret é ar er bratel ha Gunther ar un dro geton. Kenevé de oarant en *Tarnkappe*, éh oent lahet ou deu.

Strimpein e hra er goed a veg Siegfrid. Seüel e hra a her hag ean sameseit goaf er plah, er punellat én dro d'é ben, èl ur blouzen.

Laret e hra en é spered : « Ne vennan ket lemel hé buhé get er uerhéz vraù. » Hag ean troeit tremazon beg hoarn moén er oaf hag en trujèteit arnehi. Bransellat e hra Brunhild édan en taol.

Fulennein e hra tan ar hé hobregon, èl ur gohad tan p'en des aüel. Diskaret é Brunhild ar er bratel édan er oafad tér. Nen dé ket Gunther en dehè bet distaget unan sord-sé !

Seüel e hra Brunhild ar hé zreid ha hi ha laret :

« Marheg bras Gunther, trugéré deoh aveit hou taol mestr. »

Kredein e hrè éh oè Gunther en en doè hé tréhiat hag éh oé Siegfrid e oè.

Ha hi araokat, arfleuet bras. Seüel e hra ur pikol maen aveit er bannet pèl bras én hé raok. Get un taol saill é ma hi pèlloù eget er maen hag e oè deuzek goured azohti. Tostat e hra Siegfrid d'er maen; luskein e hra Gunther er seüel a pen dé Siegfrid e grog énon, aveit er has pelloh eget ne oè bet taolet get Brunhild. Pelloh eüé é saill ean get Gunther étre é zivréh.

Etal er maen ne uélér nameit Gunther.

Hag er rouañéz de laret disonnik d'hé zud :

« Tosteit ol, me zud kar ha mem brezélerion; rak éh et ol d'en em uiziein d'er roué Gunther. »

Béh e saù étré en diù Rouañéz

Distrocin e hra er péar marheg de Worms, er rouañéz koant Brunhild ar un dro getè. Euredein e hra Brunhild ha Gunther; euredein e hra eùé Siegfrid ha Kriemhild. Ha groeit e zo fest én arben a gement-sé.

Un anderüiad, araok er goubañüel, é porh er hastel, éh es marhegion é houren en eil doh é gilé. Deit e zo, ar er bratel, ur baré vras a sellerion hag a sellerézed.

Eh oè en diù rouañéz Brunhild ha Kriemhild unan étal en aral. Unan hag en eil e oè hé chonj get hé fried. Distillein e hra Kriemhild :

« Bout em es ur pried; doareuiér er roanteleh-man abéh e zelièhè bout édan é vili. »

En intron Brunhild e eilgonz :

« Penaos é hellet hui en devout chonjeu sord-sé ? Ne hellant ket donet de vout guir tré ma vo biù unan ahanomb hon deu, Gunther ha mé. Gorteit er marü ahanomb araok konz evelsé.

Kriemhild d'hé zro :

« Guélet me hani-mé é tenésat duhont, é pen é varhegion, haval doh el loér gronnet get stired. Bout e zo léh dein de bohonein én arben anehon. »

Brunhild e zistill :

« Na bout é ma braù, léal ha kaer, hou pried hui e zo daù dehon anzaù é ma tré dehon hou preur, men Gunther-mé. De hennèh dreistol é ma délét bout mestr. »

Ar hé lerh é lar Kriemhild :

« Ne saüan ket me Siegfrid-mé é harz ur geu. Ne gredet ket hui é ma kaer er brud anehon é paod a dreu. Laret e hran-mé é ma, d'er bihannan, par d'hou Kunther-hui. »

— Ne fariet ket kement a zivout me honzeu, Kriemhild. Nen dé ket ar skañü em es ou laret deoh. Ou hleuet em es mé getè un dé ma huélen Gunther ér uéh ketan, ha ma tè de ourén dohein aveit me haout de bried.

« En dé mah on bet feahet de Hunther. En dé-sé é larè hou Siegfrid-hui éh oè guizieg d'em Gunther-mé. Abalamor de gement-sé é sellan mé, a oudeveh Siegfrid èl men guizieg. »

Eilgonz e hra er goanten Kriemhild :

« Goah azé dein nezé, enta !

Met penaos en dehè mem bredér-mé me lezet de

zimécin d'ur uizieg ? Er goulén e hran genoh a galon, Brunhild, arsaüet a gonz a gement-sé, dré garanté ém hevér.

— Ne daüein ket, na ne hrein ! emé moéz er roué. Penaos é hellehen-mé diové a harp kement a varhegion hag en des en em-lakeit édan hor bili, get Siegfrid ? »

Arfleuein e hra er goanten Kriemhild ha hi ha laret :

« Hui e zislaro neoah hou konzeu ; rak bikén ne vo émesk hou koskor. Tré é d'em breur Gunther er marheg hep é bar. Taüet enta get er honzeu en des laret hou tivéz.

« Souéhet on-mé, a pe vehè guir é ma Siegfrid guizieg deoh hag éh oh hui hon Intron, é vehè chomet ken pel hep en diskoein. Goalhet on d'ou pohonereh ha kavet e hran me chonj ag en dibab. »

Respont e hra Brunhild :

« Rè ihuél é saüet hou randon ; guélet e vo aben de biü e vo groeit er muian a inour. »

Tarhal e hra en arfleu é kaloneu en diü voéz.

Nezé é lar en intron Kriemhild :

« Hama, guélet e vo ! Pen dé guir é kredet laret é ma me fried guizieg deoh, dalhidi en deu eutru e laro embér mar em es treménet hiziü dré zor en iliz araoak pried er roué.

« Hui uélo éh on gañnet a oèd ihuél, é ma me fried brudetoh eget hou hani. Ne vennan ket mui kleuet hou konzeu huerü. Diskoeit e vo deoh hiziü penaos hou kuiziegen, él léz, e gerh araoak ol brezélerion roanteleh

er Vurgonded. Me gav genein éh on a oèd ihuélloh eget rouañnéz erbet e zo bet ar hé fen ur gurunen, a oudé m'an des tud ar zoar er bed-man. »

Adal nezé éh es saüet kasoni garü étré en diü rouañnéz.

Eilgiriein e hra Brunhild :

« Mar ne vennet ket anzaü éh oh édan mem bili, é vo ret deoh ha d'hou merhed en em-zisparti azoh me stedad, a pe iemb d'en iliz-veur.

— Elsé é vo ! emé Kriemhild.

« Damb ! » emé hi d'hé merhed, « en em-uisket ; ret é ma vo anat hiziü ihueded me rank. Jaojapl é ma vo guélet en e hues dillad kaer. Guélet e vo mar des un aral tré dein-mé ! »

Plijout e hra konzeu Kriemhild d'hé merhed. Lakat e hrant ou dillad kaeran. Moézi ha merhed e oè guisket get dillad pinüik bras. Ha pried nopl Siegfrid ha monet araoak, hé heuliad ar hé lerh.

Tèr plah ha deu uigent, deit d'hé heul ar ribl er Roén, hag e oè groeit ou dillad get mehér guidet én Arabia, e iè ar hé lerh get ton ha moroh. Eh oè goazed Siegfrid doh ou gortoz dirak er paléz.

Bamet e oè en dud dehè. Aveit er uéh getan, é kerhè en diü rouañnéz peb unan d'é du. Ha kement-sé e oè bet abek de oaleur ha de ankén meur a varheg kalonek.

Pried Gunther e zo ar hé saü dirak dor-dâl en iliz-veur. Ha chetu Kriemhild, er goanten dibar get hé heuliad vraü a verhed iouank digras.

OI en dillad kaer en des gellat guiskein merh ur

marheg, ne spirehent ket étal er ré e zo get er merhed e ia de heul Kriemhild. Ha geti-hi éh es dillad ken pinùik ma ne vehè ket tu de dregont pried rouañné diskoein ken kaer brageriseu èl ma zoug ar hé hein.

Ar un dro é mant étal dor en iliz-veur. Rouañnéz er paléz, é tarhein hé gorad kasoni, e ourhemen de Griemhild arrest. Nen dé ket jaojapl man da pried ur uizieg araok pried ur roué.

Nezé é konz Kriemhild, er goanten; arfleuet grons é :

« Mar hou pehè gellet hoah derhel ar hou tead, ne vehè ket bet 'meit guèl ! Penaos é hel en hani e zo bet tréhiet get ur guizieg donet de vout pried d'ur roué ?

— A biù é konzet hui ? e aters pried Gunther.

— Ahanoh hui é konzan, emé Kriemhild. Me fried a garanté, Sriegfrid, é en des hou feahet hui, é unan. Nen dé ket mem breur é, èl ma kredet ! De betra nezé en em-glemmet hui a me honzeu ?

— Ar me houstelé ! e respont Brunhild, laret e hrein en dra-sé de Gunther.

— Nag arlerh ! Dallet oh get hou prazoni. Goulennet e hues genein en em-lakat én hou heuliad koskor. Kleuet mat, goasket é bet me halon d'hou koulen ha nen dé ket en tazeu en ou ankoéhein. Ne gaveet mui genein en distéran karanté. »

Ha Brunhild tarhet de ouilar, tré ma talh Kriemhild de gerhet. Monet e hra én iliz, araok pried er roué, hé groagé doh hé heuliein. Brasat e hra er hâs e oè étrézè. Hag ohpen ul lagad leuin e zas dehon goudé darein

huerù diarben en treu-man.

Deusto ma oér é ti en Eutru Doué, doh en inourein get kañnenneu, burhud pegen hir é kav Brunhild héh amzér. Skuih é a gorv ha mantret a galon. Eleih a varhegion mat ha kalonek e oè bet oèh a gement-sé goudé.

Donet e hra Brunhild doh tal en iliz. Chonjal e hrè : « Délé é ma laro dein Kriemhild perak en hé des me hujatet elsé, kriù dirak en ol. Mar dé hé fried Siegfrid é en en des brudet en doéré, souéh e vo geton sur. »

Disparti e hrér en diù voéz. Ken bras e oè ankén Brunhild man doè hé marhegion truhé dohti. Tostat e hra dehi Hagen, eutru Troneje.

Doh hé guélet é skuill dareu, ean oeit ha goulén pen d'hé halonad. Ha hi de zispleg dehon péh e oè bet étrézè. Gratat e hra Hagen drastein Siegfrid, a vihanoh ne vo ket mui a leuiné aveiton ean.

Tré ma oè Hagen é tistag é gonzeu, é ta ar el léh Ortwin ha Gernôd. Ou deu éh alijant lahein Siegfrid. Degoéh e hra eùé étaltè Giselher, mab er goanten Uote. Goudé bout kleuet ou devizeu, é lar dehè :

« Marhegion dibar, perak é lameheh hui é vuhé get Siegfrid ? Ne jaoj ket dougein énep dehon ur gasoni e den de varù. Get nitra é verù arfleu er groagé. »

— Ha desaù e hramb-ni krénerion ? emé Hagen; marhegion divrud e vehemb a pe sentehemb doh é alij. A p'en des pohonet aveit méhekat é rouañnéz, e télé merùel. Ean pé mé ! »

Hag er roué ean eùé ha laret :

« N'en des groeit nitra énep d'hor brud, na d'hor mad : a du getè ne laran ket. Ne rekér ket el lahein. Dalbéh é ma bet a du genein ha féal dein. Penaos é hellehen mé bout kasoni dohton ? »

Ortwin, marheg brudet Metz e lar eùé :

« É ampartiz kaer n'en dioallo ket. Ma ne barret ket dohein, éh an-mé d'er goalaozein, er goahan ma hellein. »

Adal nezé é ta er gouroned de vout éneberion Siegfrid hep digaré vat erbet dehè. Lezel e hrant neoah ou hâsoni de vorennein.

Hagen, é unan, e zalhè de laret de Gunther é tehè meur a gornad ag en Niderland édan é zamani, a pe varùehè Siegfrid. Ha deit é bet er roué de vout amalek ha chonjour get devizeu Hagen.

Distern e hrér doh en tabut ha gourén e hrér a neùé. Eleih a gléañniér e zraill hag e strimp ar en dachen, édan deulagad Kriemhild. Arfleu bras e oè get marhegion Gunther.

Laret e hra er roué :

« Diarfleuet ! Gañnet é Siegfrid aveit hor mad hag hor brud. Spontus e vehè kounar ur marheg e zo ken bras é ampartiz. Dén én hou touch, ne fonnehè dehon harz dohton a pe zehè dehon anaùout hou pennad.

— Naren, emé Hagen, ne ziarfleuein ket mé, ma ne ret ket gourhemen dein. Kredein e hran é hellein kampen pep tra é kuh eit obér dehon péein dareu Brunhild. Hagen e zo a vreman é enebour didruhé.

— Penaos é teet hui de ben ? e oulen er roué.

— Éh an d'el laret deoh, emé Hagen. Ni e halùoni kanaded ag er vro ha ne veint anaùet get dén hag e zeï de genig kol demb dirak en dud.

Nezé hui e laro hui d'houh ostizion éh et d'er brezél get hou soudarded. En em-genig e hrei Siegfrid deoh. Kol e hrei é vuhé; rak donet e hrein de ben a ouiet penaos er feahein, get é voéz hi héh-unan.

Sentein e hra Gunther doh alijeu fal Hagen, é uizieg. Hag adal nezé é ma bet er varhegion brudet é horein ou zorfet é kuh. Eleih a ouroned en des kollet ou buhé én arben a dabut en diù voéz-sé.

Penaos éh oè bet treiset Siegfrid

Péar dé goudé éh es bet guélet deu varheg ha tre-gont é varhekat trema kastel Gunther. Degas e hrér d'er roué en doéré é mant deit de gann dohton. Er gemen geuiart e laka néhans é kaloneu er groagé hag e den glahar arnehè. Degeméret int ér hastel étal Gunther, dirak é hronnad marhegion. Laret e hrant é mant marhegion Liudgêr, roué feahet get Siegfrid ha stlejet geton de roanteleh er Vurgoned. Belzein e hrant é ma Liudgêr é tegas er brezél arnehè.

Seùel e hrér er baniéleu, èl a pe vehè bet saùet er brezél é guirioné. Bras e oè nivér er varhegion ne anaùent ket chonjeu blèch Hagen. Donet e hra Siegfrid eùé get éleih ag é varhegion.

Stagein e hrant ar ou ronsed ou hobgoneu hag

ou zokarneu. Prest int de vonet én hent. Hagen, é sigur laret kenevo de Griemhild, e ia d'hé guélet.

Komz e hra Kriemhild : « Kaeret é me flijadur é kavet ur marheg ken douget aveidonn ha chonjet geton dihuen men delhidi, èl ma tihuen Siegfrid é gerentaj. É guirioné, inour e gavan get kement-sé.

« Eutru Hagen, hui hag e garan a greiz kalon, n'ankoéhet ket éh on taolet d'obér plijadur deoh, a gement ma hellan, ha nen don ket bet biskoah énep deoh. Chetu perak é houlenann genoh rein en tu dein de viret buhé me fried a garanté : nen dé ket ean é e zelé gouzanù aveit er péh em es groeit de Vrunhild.

« Iùin bras é genein bout groeit divalàù ha dirivil dohti. Siegfrid, ean eùé, e zo bet ankénet d'en doéré. »

Hagen d'é dro :

« Kriemhild, intron kér, en déieu-man éh adviùo a neùé étrézoh er peuh karantéus. Met petra e hellan-mé obér aveit dioal hou pried Siegfrid ? Ne zoujan ket nitra ; ha laret e hran ne vo dén hag en dioallo kerkloùs èldonn.

— Distéroh e vehè me néhans azivout dehon a pe vehè didéroh de emgann. Elsé ne vehè ket mui é vuhé édan falh en Ankeu iein.

— Ha doujein e hret hui, intron kér, é hel bout goalaozet én emganneu ? Get peh ardeu é hellehen-mé en dioal doh ur goal daol ? Aveit er goarn, ne bellein ket azohton hag, hep arsaù, é vein d'é heul.

— Eutru Hagen, kar oh dein, ha mé eùé kar on deoh. Lakat e hran buhé me fried karet édan hou tial. »

Ha hi de zisplégein dehon treu ne rekezè ket bout anaùet get hañni.

« Ampart é me fried, ha bras é nerh. A pe lahas en Naer-Askellek, é holhas é gorv get er goèd anehon. A oudé er golhad-sé, armaj erbet n'en des gellet en ivérein.

« Nen don ket neoah dinéhans a p'er guélan é vonet d'er brezél ha doujein e hran dalbéh ag er hol. Éh an d'el laret deoh hui, e gavan sonn hou karanté dohein : bout e zo én é gorv un tachad goann.

« Tré ma oè goéd en Naer é strimpein, tuem-skaot, ar er bratel, ha tré ma oè me fried doh en em-holhein abarh, éh es deit un délen till d'en em-stagein étré é ziskoé, ar é gein.

« En tachad-sé nen dé ket bet golhet na glebet get goèd en Naer. El léh-sé e zo en tachad goann anehon. Azé é hel bout gouliet. A gement-sé é ta men doujans ha me néhans. »

Eilgonz e hra Hagen, eutru Troneje : « Gouriet ur merkig ar é gramaillon-hoarn, aveit ma hellein gouiet doh pè tu en dioal, a pe saùo béh arnehon én em-ganneu. »

Hi e gredè dioal er gouron; hag éh oè é kampen é varù. Laret e hra :

« Gouriat e hrein ar é gramaillon-hoarn ur groézig groeit get ned sei, aveit diskoein deoh en tachad e reket hui dioal, a pe saùo béh ar me fried, hag a pe vo groñnet a eneberion.

— Elsé é hrein, Intron a garanté, » emé Hagen !

Kriemhild e gredè é konzè Hagen get er uirioné.

Hag elsé é ma bet treiset Siegfrid. Laret e hra Hagen kenevo de Griemhild hag ean oeit leuin d'é hent.

Hag er roué Gunther en aterset azivout er péh en doè disket. Deviz e hra Hagen :

« Mar gellet miret azohton a vonet d'er brezél, me iei-mé geton de jiboésat. Breman é houian penaos donet de ben anehon. Ha gellout e hret hui obér kement-sé ?

— Gellout e hran dihok, » e respont er roué.

Marhegion er roué e gav mat en treu. Kredein e hran n'en des bet biskoah ar en doar marheg erbet hag en dehè hoanteit obér un dreisoni ken lous, a pe gredè er rouañnéz é léalded Hagen.

En trenoz vitin é ma oeit Siegfrid get mil aral ag é varhegion, d'obér un droiad ar ou ronsed, é galon lan a leuiné. Chonjal e hrè éh è de gastiein en deu gadour ha tregont. Eh oè Hagen troèdant dehon é sellet doh er merk staget ar é gramaillon.

A p'en doè ean guélet mat, é kasas deu zén é kuh de zegas en doéré éh oent davéet get Liudger, treman er roué, aveit laret dehon ne vehè ket deit de glask brezél dohton.

Marù Siegfrid

Gunther ha Hagen e zo leuin ou halon get en doéré, hag un droiad jiboés e hrant goudezé. Chonjet e oè getè hetat, get ou goafeu, moh goué, arhed, hag éjonneur ér hoèdeuiér.

Petra e hellent ind obér hag e vehè bet dreist ?

En ou mesk é varhegè Siegfrid, haval doh ur roué. Boued a gement sord e oè getè. Étal ur vammen deur fresk éh è de verùel : elsé en doè ean diféret Brunhild, pried er roué Gunther.

Donet e hra er gouron kalonek de gavet é bried Kriemhild. Éh oér é kargein, ar gein ronsed golhednet, é venùeg jiboés ha ré é geneiled. Hag ind oeit aveit treuzein er Roén. Guéh erbet nen dé bet glahar ha néhans Kriemhild ken tér arlerh kenevo hé fried.

Bréhata e hra é uellan karet :

« Doué de rein dein, moéz, el leuiné d'hou kuélet endro ha rezei eùé d'hou teulagad men guélet hoah ! Groeit bourapted get hou tud ken mat ; mé, ne hellan ket chomel aman hiziù. »

Chonjal e hrè Kriemhild én treu en hé doè dizolet de Hagen ha ne gredè ket anchi konz anchè de Siegfrid. Hag hi e huanadè, er rouañnéz fur, ké dehi bout bet gañnet. Ur mor a zareu e skuillas deulagad braù er voéz-sé, koantoh eget er goantan.

Laret e hra de Siegfrid :

« Nen det ket de jiboésat. Hunvréet em es en nihour ar ur goal : guélet em es deu hoh goué doh hou hétat ar er vruged. Hag ou boketeu e zè de vout ru get er goèd. É guirioné, get er spont é é houilan èl-man.

« Doujein e hran blècheu er gâsoni. Gellet hon es displijout d'unan benak hag en des taolet é gâsoni arnomb. Chomet gencin, Eutru karet ; me halon e lar dein derhel arnoh.

— Moézig a garanté, ember é vein endro. Ne anaüan aman hañni e hellehè kaout kâs dohein. Karet on eùé get hou kerent. Ne hrant, é guirioné, nameit dakor dein er péh e ran dehè.

— Siegfrid, me Eutru, eun em es ne vo lammet genoh hou puhé. Hunvréet em es éh oè goal arriù genoh : deu vañné e goéhè arnoh ha kollet e oeh aveidonn aveit birùiken. O ! mar det d'hou troiad jiboés é feuto me halon get ar glahar. »

Ha Siegfrid bréhateit é bried a her. Marhega e hra

trema ur hoedeg bras meurbet. Siouah d'hé halon ! Kriemhild ne oè ket délé dehi er guélet kén é biù !

En deùeh jiboés a pe oè bet pariù, éh oè bet predet. Difonn é vezè degaset er guin. Laret e hra Siegfrid :

« Souéhet on é huélet degas demb kement de zè-brein ha bihan de évet. Ma ne gerh ket guel en treu, ne vein ket mui guélet é tonet de jiboésat. »

Hag eilgriet Hagen, eutru Troneje : « Marhegion bras ha kalonek, bout e zo én dro, ur vammen huek aveit torrein hor séhed. É léh térein, damb dehi de évet. »

Alij Hagen e rekè bout abek de varù paod a varhegion ampart.

Siegfrid, get é spered éafin ne chonj ket é droug. Ne anaù ket er geu, nag énonn, nag ér ré aral. Eleih a varhegion e oè délé dehè bout oèh ag é varù hep bout tennet gounid erbet anehon.

Goasket e oè Siegfrid get er séhed. Gourhemennein e hra distern pred aveit monet d'er vammen e darhè étal troed er mañné. Lan e oè alij Hagen a fallanté hag a vlèchereh.

Tré ma oent get ou hent, trema en dillen vras, é tistill Hagen :

« Kleuet em es liés laret n'en des dén tré de redek doh pried Kriemhild. Ha vennein e hrehè diskoein demb pegen liant é ?

Eilgonz e hra Siegfrid :

« Gellout e hret obér un asé. Mar karet me heuli betag er vammen. Lakamb é koustelé : mar kavet mat, é vo reit er prim d'en hani e ounido.

— Hama ! damb dehi, » emé Hagen, er hléafinatour ampart.

Laret e hra hoah Siegfrid :

« Hui em havo azéet ar er hlazen doh hou kortoz. »

Bras é plijadur Gunther é kleuet konzeu Siegfrid.

Deviz e hra ataù pried Kriemhild :

« Hoah é hrein ohpen. Ne ziùiskein na mem benùegér marheg, na me ré jiboèsour. »

Haval doh deu gourhah goué, é red Hagen ha Siegfrid ar er hlazen. Siegfrid é er hetan de zegoéh doh er vammen.

Èn ol gouréneu é vezè ean er hetan. Hag ean lakeit é skoued ar hlazen er fetan; distaget é gléan, é gavel bireu; strebillet é oaf doh bar en dillen. Hag ean chomet plom én é saù, étal er vammen.

Un anien kaer hag éafin en doè Siegfrid. Deusto dehon bout taget get er séhed, ne ven ket ivet araok er roué. Ne oè ket bet gouiet grad dehon.

Kaer, huek ha fresk é er vammen; plégein e hra er roué Gunther d'ivet. Goudé bout torret é séhed, é saù é gein, tré m'é ma Siegfrid é hortoz é dro. Kir e péio é vadeleh !

Skrapein e hra Hagen, aveit ou has pelloh, goareg ha kléan Siegfrid; distagein e hra a her é oaf strebillet, hag ean trohet ur sel ar er groézig darampontet get Kriemhild.

A pen da Siegfrid de zeublegein aveit évet, Hagen er sko é léh er groéz, ken ter, ma strimp er goèd ar zillad er multrér. Biskoah hoah ne oè bet guélet kadour ken trubart.

Lezel e hra Hagen er oaf é kein Siegfrid hag ean de rédek kuit, méhus, a ol nerh é ziùhar, aveit pellat doh arfleu er marheg ivéret dehon.

Saùet é Siegfrid, téret ru dal; koed er oaf e dreuzè é galon. Klask e hra é oareg hag é gléan : dakoret en dehè de Hagen revé é fallanté.

A pe n'ou guél ket é krog én é skoued hag é heta Hagen. Guizieg Gunther ne oè ket tu dehon de dih.

Na bout é ma Siegfrid gouliet de varù, diskar e hra arnehon ur skouedad ken tér, ma torras er skoued a dammeu ha ma strimpas er mein presius ér méz anehon.

Édan en taol, é ma pladet Hagen ar er bratel, Dassonnein e hra er hoèdeg get trouz en taol garù. A pen dehè bet Siegfrid é gléan éh oè dioédet er multrér. Kounarein e hrè én arben ag é ouli, er gouron Siegfrid; truhek e oè é hlahar.

Guérennein e hra é zeulagad hag é gorv e vransel ar é dreid; kol e hra é nerh hag, ar é dâl, é tispieg liù er marù. Gouilet e zo bet d'er marheg !

Koéh e hra émesk er bokedeu, pried Kriemhild ! A boulad é tè er goéd er méz ag é ouli. Hag ean e demalas er ré en doè alijet el lahein. En droug e huerùè hoah é gonzeu.

Laret e hrè :

« Hui, blècherion, poah get er fallanté, émen é ma hou kradvad aveit er péh em es groeit aveidoh pen dé guir em lahet elsé ? Dalbéh éh on bet douget aveidoh; kir er péan hiziù en dé. Allas ! kri oh bet é kevér hou keneil féal.

« Adal hiziù, er vugalé e zeï ahanoh e vo de virùken dizinouret. Torret e hues hou kâsoni dohein. Torret e veet d'hou tro a vesk er varhegion léal. »

Denésat e hra er varhegion trema Siegfrid. Ur goal zeùeh e oè hennen aveit paod. Er ré anchè e zo guirion ou halon e zo lan a druhé dohton. Ha talvein e hrè bout gouélet get en ol, er gouron hael.

Er roué Gunther ean eùè e oè glaharet. Laret e hra Siegfrid :

« Ne jaoj ket doh er multrér gouilal ar é daol treisoni. Méh er méheu arnehon ! Perak é ma ean ocit betag er pen ?

Hag en didruhé e respont :

« Eutru Roué, ne uélan ket perak éh oh glaharet ! Breman é hellamb bout dizouj ha dinéhans ! Ne gavemb ket mui, ar hon hent, dén de harz dohemb. Grès dein chetu ni dijabet ag er gouron.

— Gellout e hret pohonein, » emé Siegfrid, « p'em behè anaùet hou chonj, m'em behè és eroalh dihuennet mem buhé dohoh. Met en hani em es er muian a ankén é kuitat e zo Kriemhild, me fried a garanté.

« Biskoah, » emé ean d'er roué, « n'en des groeit ken truhek doh dén. Miret em es deoh hou puhé hag houh inour, é kreiz er goaleu brasan. Kir mat em es péiet er vad em es groeit deoh ! »

Hag er heh brezélour e lar hoah get tristé :

« Roué ihuél, ha vennein e hret hui bout léal hoah ur uéh ér bed-man ? Hama, degeméret édan hou koard, men guellan karet Kriemhild.

« Rezei dehi bout uel ahoel, a vout hoér deoh. Bet

é bet dalbéh me hansortez féal, kaereit get ur galon hag ur spered rouéel.

Me zad ha me marhegion n'em guéleint ket mui ! Naren, biskoah ne vér bet ker kri doh ur heneil féal, èl ma vér bet dohein-mé. »

Goasket d'en droug, ne harzè ket mui, hag un ankén e oè er guélet doh en em-uéein. Konz e hra hoah get ur voéh klemmus :

« Devéhatoh, marsé, é tei ké deoh bout groeit kement-man. Kredet mat er péh e laran deoh : en em-lahet e hoes hous unan. »

Èn dro dehon é ma ru er bokedeu get er goèd. Diskrap e hrè doh er marù. Ember é ma pariù. Rè zon éh oè ivéret d'er oaf. Azé é ma daù dehon merùel, er brezélour kalonek ha frontal.

Er varhegion, a pe uélant é ma marù Siegfrid, en asten ar ur skoued ru ; ha nezé en em-gleuant aveit gout penaos kuhet é ma Hagen en des lammet é vuhé geton.

Paod anhé e lar :

« Ur goaleur é aveidomb. Ret é demb ol kuhet er uirioné, ha laret é ma bet lahet get laeron, épad ma jiboésé é unan, ar é jao, é kreiz er hoed pin. »

Hagen, eutru. Troneje e eilgir : « Me gaso mé eroalh en doéré, èl m'é ma, d'er hastel. Ne hran ket mé forh get arfleu en hani en des hujatet Brunhild. Ne hran ket mé van ag hé dareu. »

Ha breman é houieet genein just é pè tachad é ma er fetan e oè lahet Siegfrid étalti. Dirak Otenwald éh es ur gér hanùet Otenhaim : éno é red ataù er vammen. N'hellér ket enta laret nen dé ket guir en dra-ma.

VIII

Brezél er Vurgonded doh en Huned

Goudé bout lahet Siegfrid, éh a Hagen de laereh trezol en Nibelungen, gounidet kent get er gouron, hag e oè danùé é voéz Kriemhild. Taolet en des ean ér Roén, en un tachad ha n'en des nameit ean hag e oui émen é ma. Elsé hañni ne zeï de ben ag er skrapein, ha devéhatoh é vo dehon é unan.

Tér é bet glahar intanvéz Siegfrid, a pe anaù é ma lahet hé fried karet, ha kentih é saù, én hé halon dizouj en hoant de holhein é oèd get hani é laherion.

Un dé é ma goulennet de zimécin get Etreï, roué en Huned. Laret e hra ia. De zé héh eured é larè :

« Goèd aveit goèd ! Buhé aveit buhé ne vo ket rè. Goa d'em breur Gunther ha de Hagen, laherion didruhé me fried karet.

« Goa d'em herent marhegion kablus ! Goa de Hagen, laer trezol en Nibelungen ! Get goèd é vè golhet er goèd ! »

Ha hi, aveit distan d'hé halonad glahar ha kasoni, kampennet ur pred bras ha kaer ha kouviet dehon er roué Gunther hag er ré uellan ag é varhegion. Hep doujein nitra, é ta de léz Etsel, er roué Gunther, Hagen, Volker, Giselher, Dankward hag ou guizion, kaeroh pé kaer ar ou ronsed yraù.

Predein e hrér get iehed ha leuiné. Er pred ne rekè ket obér vad d'en ol ! Marhegion Etsel revé kemenneu Kriemhild, e fard ar er Vurgonded. Er hetan skoeit e zo Dankward.

Skoeit é bet kalet. Nen dé ket neoah goullet de varù. Tihein e hra araok en taoleu goaf ha kléañniér, hag éh a de laret de Hagen, azéet pelloh, petra e zo é troein.

É tonet é sal er predeu, é kav marhegion Etsel é hoarn en nor. Gourhemennein e hra dehè obér hent dehon. Goleit e oè é zillad a oèd; hag en é zorn éh es ur hléan brelimet fresk biù.

A pen dé Dankward é tonet ag er sal, é vér é tougein ag un daol d'en aral, aveit en diskoein, Ortlieb, mab Etsel. Éh oè en Ankeu doh er gortoz.

Huchal e hra Dankward, a voéh ihuél, d'er hadour Hagen :

« Breur Hagen, rè bel é chomet doh taol. Deit on d'en em-glem de Zoué ha deoh, ag er péh e hrér demb. Me marhegion ha men goskor e zo bet dioèdet en ou zi.

En aral ocit ha laret :

« Più é en des groeit en dra-sé ?

— Blæde é hag é dud. Met groeit em es dehon péein é oal-daol, el laret e hran deoh : trohet em es é ben aziar é zù skoé get en dorn-ma.

— Nen dé ket forh a oaleur, a pe vè lahet ur brezélour get dorn ur gouron. Met hui, breur Dankward, penaos éh oh hui goleit a oèd elsé ? Haval é genein ne hues ket bet vad. Ne vern più é en des hou skoeit, deusto d'en diaol fal donet de sekour geton, dibennet e vo sur.

— Diaskat ha divahagn on. Glébet é men dillad get er goèd. Goèd brezélerion aral é. Lahet em es tuchant, un ajad mat anehè; diés e vehè dein gout pegement !

— Dankward, mem breur, harzet hui doh en nor. Ne laosket ket Hun erbet de dremen. Me ven konz dohtë ha gout getè perak ou des lahet hor serviterion.

— Ar hou kourhemen, Hagen, porhour ag en dibab e vein-mé. Ha goarnet mat e vo en nor. »

Ne hellè bout truhékok stad marhegion Kriemhild !

Laret e hra Hagen :

« Souéhet on é kleuet bourboutereh en Huned étrézè ! Kredein e hran é vehè kerklous getè guélet é léh aral en hani e oarn en nor hag en des kaset ama d'er Vurgonded en doéré fal.

« Kleuet em es laret, bout zo pelzo a oudé, ne hel ket Kriemhild distan d'hé halonad. Grèsmat dehi ! Grèsmat d'hé roué ! Ha Grèsmat d'ou mab Ortlieb. »

Ha Hagen de zistag ar er hroèdur un taol kléan ken tér, ma saillas é oèd ar é zehorn, ha pen Ortlieb ar

varlen é vam.

Nezé é saù ul lahèreh spontus étré Burgonded ha Huned.

Diskar e hra Hagen un taol aral ar zioallour Ortlieb, hag é ben e ia de rudellat édan en daol.

Doh taol Etzel éh es ur soñnour. Fardein e hra Hagen arnehon hag é troh é zorn deheu ar é soñnér.

« O ! men dorn ! » e ouil er soñnour, « Eutru Hagen Troneje, petra em es mé groeit deoh ? Ha breman m'en dé kollet men dorn dein penaos é hellein mé hoari get mem benùeg ? »

Nag é vehè chomet bepred hep son, petra e hrè en dra-sé de Hagen ! Get araj é fard ar en Huned hag é troh arnehè kléañnadeu hag ou diskar, skoeit de varù, ioh ar ioh.

Volker, soñnour Gunther ha brezélour dispar, e blom ar é dreid, hag ean de son toñnieu distak ha spontus aveit kisein er gannerion. Nag a éneberion en doè bet goudé é toueh en Huned !

Seùel e hra eùé azoh taol en tri roué; karet ou deheù disparti er gannerion, araok ne vehè bet hoah goah en treu. Met ne hellant ket donet de ben, ken kounaret ma oè Volker ha Hagen.

Diouhinein e hra nezé Gunther, hag ean de skoein a dro ar en Huned. Meur a unan e oè bet goalaozet, deusto d'ou hramailonneu-hoarn luhus. Ur gouron dornet mat e oè Gunther : en diskoeit en doè en dé-sé doh sour.

Marhegion Etzel eùé e skoè get kalon. A bep tu e saùè safar, huchereh ha bleijereh, épad ma luhè dir er

hléañniér é punellat.

Er varhegion, dalhet ér méz, e sourè de ziskrap aveit donet étal ou hansorted de seùel ou hrog, met ne fonnè ket deheù disoh.

Er ré e oè én diabarh e glaskè en tu de vonet ér méz ha kavet e hrent en nor stanket de Dankward.

Get amzér, é hel neoah donet tré Etzel, Kriemhild, ou marhegion Rudiger ha Dietrich, hag unañnigeu ag ou zud. Tolpein e hrant ur baré Huned hag ou hisein e hrant ar er Vurgonded. Koéh e hra en dud doh en deu du, a verneu.

Obér e hrér un diskuih. Laret e hra Hagen : « Diskabellet hou penneu. Dankward ha mé, ni hou tioallo. Ha mar da brezélerion Etzel hoah ar hon tro, me gaso en doéré d'em mistr. »

Paod a Vurgonded e daol ou zokarneu. Azé e hrant ér goèd, ar gorr er ré ou des diskaret. Digor e oè deulagad en Huned arnehè.

Araok en noz, é ta Etzel ha Kriemhild get uigent mil soudard aveit dismantein er Vurgonded. Fardein e hrant arnehè èl ur gohad aùèl dro.

En ur goulah-lagad, é ma Dankward, breur Hagen, plomet ar é dreid ha strimpet de doul en nor, adal d'en Huned. Bransellat e hra édan en taoleu, èl unan skoeit de varù. Neoah é ma diaskat ha divahagn.

Emgann e hrér, a neùé, tré beta chernoz. Un deùeh hañù é ma bet er Vurgonded é terhel pen d'en Huned. Nag a gaderion kalonek e goéhas ar er rampèu dirak-zè !

De galon en hañù é ma bet er lahèreh vras-man.

Eleih a gerent nésan Kriemhild e zo chomet ar en dachen, étal éleih a varhegion aral. Biken a oudeveh n'en des saùet leuiné de galon Etzel.

Diskennet e oè en noz. Seüel e hra é pen er Vurgonded er chonj é ma guel dehè merüel aben kaer, é léh chomel de vout goasket d'ou drougeu, pé goulén er peah.

Degaset int a dal de Etzel ha de Griemhild; glébet é ou hléañniér hag ou dillad get er goèd. Truhek ha divourus int de uélet. Hag Etzel e lar dehè :

« Komzet breman, petra e oulennet gegin ? Hoantat e hret er peah; ne gavan ket mé é ma ken és-sé hé rein deoh.

« Arlerh-pl en droug spontus en e hues groeit dein, n'hou lézein ket é peah, tré ma viüet. Lahet e hues me hroèdur hag éleih a me zud kar. Chetu perak n'en des a beah, nag a bardon aveidoh. »

Gunther e eilgiras d'er homzeu-sé :

« Ret é bet demb obér er péh hon es groeit. Ol me hoskor e zo bet lahet én ou zier get hou soudarded. Petra em boè-mé groeit aveit tennin er goal-sé ar ou fen ? Deit e oen d'hou kavet, lan a fian, ha kredein e hren éh oeh féal dein. »

Gernod e lar d'er roué Etzel :

« Doué de rein deoh er chonj d'obér dohemb èl doh keneiled. Mar dé chonjet genoh hon dismant, damb ol ar er bratel ha kannamb. Kavet e hreet inour ha brud doh kement-sé.

« Disoh er hrogad ne zerenno ket. Bras é hoah nivér hou marhegion iah ha prest de gann. Hernet

omb ni tré. Pegehet e harzeemb-ni dohtè ?

— N'hellan ket kaout truhé dohoh, » emé Kriemhild, « kâs ne laran ket. Kement en des Hagen Troneje me lakeit de skuill dareu ! Kehet ma viüein-mé, ne vo ankoéheit nitra, na peah erbet. Ret e vo deoh ol péein hou télé dein, » e huch pried Etzel.

« Mar karet lakat étré men dehorn Hagen é unan, èl prizonour, ne lammein ket hou puhé genoh; rak bredér oh dein ha bugalé d'em mam. Nezé é vo gellet komz ag en em-gleuet, ha me marhegion e gomzo a beah.

« Doué er Baradouiz ne ven ket en dra-sé, » emé Gernod. « Na bout é vehè ret de vil ahanomb, ni hou tud kar hag hou predér, merüel aman ar en tach, ne lakeemb ket hañni étré hou tehorn. Ne vo ket guélet en dra-sé ! »

Nezé, ar gemen er rouañnéz é lakér en tan ér sal. Ember é hra berh, get huéh en aùél. Tenaù é er varhegion en des bet ur marù ken kri !

Eleih e huchè :

« Guel e vehè bet demb bout lahet ar er bratel emgann. Doué de gemér truhé dohemb ! Kollet omb akerh. É ma arfleu spontus er rouañnéz é hoaskein arnomb ! »

Unan anehè e gomz hoah :

« Ret e vo demb merüel ! Deséhet é me halon get gouréz en tan. Kent pèl é rekein merüel aman é kreiz er gloézeu bras. »

Respont e hra Hagen Troneje :

« Eveint goèd er ré ne harzant mui get er séhed !

È kreiz ur ouréz èl honnen é ma guel goéd eget guin.
Ne fehè bout nitra guel brema. »

Koéh e hra arnehè kébrad entañnet en doen; met
ou fellat e hrant azohtë get ou skouedeu, e zalhant
adreist ou fenneu. Poahet int d'er ouréz ha mouget
d'er moged. Tenaù é er varhegion e zo bet ret dehè
gouzanv kement eltè !

Hagen, eutru Troneje e lar dehè :

« En em-lakeit hed ha hed get magoériu er sal.
Ne lézet ket er hoed intañnet de goéh ar hou tokar-
neu. Boutet ind ér poulladeu goéd de lahein en tan
anehè. Ur gouil spontus é e gennig demb er rouañnéz
hiziù !

Un nivér bras a varhegion en em-zioal édan er
lambruskadur hag e bella er marù azohtë. Met start e
oè bet dehè harz doh er flam e zè arnehè dré er fenes-
tri. Evelsé en em-zihuen er varhegion dizouj hag
ampart.

IX

Marù Gunther, Hagen ha Kriemhild

En Eutru Dietrich e sam é armaj hag en dén koh
Hildebrand e ra en dorn dehon d'ou lakat. Na deman-
tein e hra er brezélour kriù sé ! Dassonnein e hra er
hastel get é zemanteu.

Met ember é tas kalon dehon endro. Sourein e hra
en arfleu ar e galon; achiù e hra en em-uiskein hag éh
a, ar un dro get Hildebrand, trema sal er pred.

Nezé é lar Hagen Troneje :

« Chetu Dietrich, eutru Vérona, é tonet. Hoanteit
é geton kann dohemb aveit torrein arnomb er hâs en
des tolpet é kreiz er goalleu koéhet arnehon. Guélet
e vo hiziù péhani ahanomb é en ampantan.

« Na bout é vehè eutru Vérona kriùoh hag ampar-
toh hoah, mar dé chonjet d'em lakat d'en digol ag er

geu groeit dehon, ne dihein ket én é raok. Derhel e hrein pen dohton. » Elsé en doè laret Hagen.

Gouron Vérona d'é dro :

Elsé é ma en treu ! Roué kaer Gunther, é sel doh plégeu mat hou kalon, houh aspedein e hran : digollet mé ag er geu en e hues groeit dein, hag en emgleuet genein diar er péh e zéléet dein, eit ma hellein pardonein deoh.

« Beet me frizerion, hou kuizieg Hagen ha hui, hag é roanteleh en Huned ne vo groeit droug erbet deoh. Dioallet e veet genein, get léalded ha madeleh.

— Ne hret ket chonjeu sord-sé, » emé Hagen, « ne vo ket gellet laret éh es guélet deu gouron èldomb é plegein deoh ha de Hildebrand a pe ne uélan nameidoh hou teu. »

Dietrich, é huélet kounar garù Hagen, e saù hag e bunella é skoued, get paod ag ampartiz. Met en un taol, é ma fardet Hagen a dal de Zietrich ha get Balmung, kléan burhudus Nibelung é tahaù un taol arnehon, ken ne darh en dir doh en hoarn.

Doujein e hrè hoah Balmung, er hléan spontus. Dioal e hrè neoah Dietrich doh taoleu Hagen ha trohein e hrè eùé arnehon. Donet e hra de ben ag obér dehon ur troh hir ha don.

Laret e hra Diétrich :

« Chetu hui én hou tigaré devéhan ! N'em behè ket kalz a inour doh hou lahein breman. Eh an d'asé hou liammein ha d'hou kas genein. » Hag elsé en doè groeit, en ur zioal mat.

Digrog e hra azoh é skoued ; hag ean oeit ha sam-

mein ar é zivréh Hagen, eutru Troneje, difich kaer. É huélet kement-sé, er roué Gunther ne hel parrat a hirvoudal.

Dietrich e liam Hagen, en degas étal Kriemhild. Goudé er péh hé doè gouzanvet, er guél ag héh énebour ér stad-sé e hra bras plijadur dehi.

Obér e hra kas Hagen, eit é oal, én ur prizon léh ne hellè dén er guélet. Gunthér, er roué ihuél, ne hel ket parrat a huchal :

« De veban é ma oeit enta gouron Vérona ? Nag a anken en des taolet arnonn ! »

Kerhet e hra en Eutru Dietrich tremazon. Ampartiz Gunther ne oè ket distér ; donet e hra ar é arben. Ur safar boar e saù get trouz ou armaj é kann.

Gourén e hrant get ampartiz ha nerh. Kleuet e vè er hastel é tassion get trouz en taoleu kléan é koéh ar er habelleu hoarn. Herzel e hra er roué Gunther get éleih a galon.

Feahet é neoah de Ziétrich, èl m'é ma bet feahet Hagen. Divér e hra er goè dré doulleu é gramaillonhoarn. Luem e oè kléan Diétrich. Chom e hra Gunther hernet ar er bratel, goudé é gann bras.

Ariet é Gunther get Dietrich, sonn ha start. Roué erbet nen dé bet ariet elsé. Doujein e hrè Dietrich, doh ou lezel diliam, ne vehent bet deit de lahein marhegion Etzel.

Dietrich Vérona e grog en é zorn hag er stléj, liammet elsé, dedal Kriemhild. Honnen e huch :

« Degemér mat deoh, Gunther, o gouron bro er Vurgonded !

— Doué d'hou tigo, Kriemhild, mar dé guirion hou konzeu », e respont Gunther.

« Deulinein e hrehen dirakzoh, o hui me hoér a garanté, a pe zehè hou tegemér mat a zan hou kalon; met gout e hran, o rouañéz, en e hues kement a gas dohein ha doh Hagen, ma sellan hou konzeu èl ur fal seblant aveidomb hon deu. »

Gouron Vérona e gomz nezé :

« Pried er Roué kaer, biskoah n'en des bet marhegion sord get er ré-man étre hou tehorn, o Intron brudet ! Abalamor dein ne lammet ket ou buhé getè. »

Ha hi oeit ha gratat, épad ma larè kenevo Dietrich d'en deu varheg, en deur én é zeulagad. Kriemhild e dor hé hounar hag hé hâsoni arnehè, get didruhé. Ou deu é mant lahet lerh-oh-lerh.

Aveit garûat ou gloéz, é hra ou harharein peb unan d'é du. Ne rekant ket mui en em-uélet épad ou biù. Elsé en doè Kriemhild torret agren hé halonad kounar.

Donet e hra étal Hagen hag hé e lar dehon get huerûoni :

« Mar karet dakor dein er péh e hues laeret dohein, hui hellehè hoah distroein de vro er Vurgonded. »

Hagen, er ribouleg, e eilgir :

« Ne jaoj ket deoh goulén treu sord-sé, o rouañéz kaer; touiet em es ne zizolein de zén en tachad léh men dé kuhet en trezol, tré ma viùo unan a me mistr. Elsé ne goého trezol en Nibelunged étre dehorn dén erbet aral. »

Gouiet e hrè Hagen ne vehè ket lézet é vuhé geton.

Ha gellout e vehè bout diléaloh ? Doujein e hrè en hé dehè lezet hé breur de zistroein d'é roanteleh, arlerh ma vehè bet ean lahet.

« Betag er pen éh ein ! » emé Kriemhild.

Hag hi gourhemennet lahein hé breur Gunther hag en dibennein. Hag hi en degaset én ari er blèu dirak gouron Troneje. Kri e oè bet é ankén !

A pe uél Hagen, er brezélour, pen é vestr é lar de Griemhild :

« Chetu alkent torret hou hoant ! ha groeit pep tra èl ma chonjen.

« Marù é er roué kaer breman, hag eùé Giselher iouank ha Gernod ! Hañni ne oui nameit Doué ha mé, é pé léh é ma en trezol. Ha dohoh hui, moéz en Diaol, é vo kuhet de virûiken ! »

Eilgomz e hra Kriemhild :

« Ne hues ket men digollet ag er geu ha ag en ankén e hues groeit dein. Vennein e hran goarn kléan Siegfrid. Eh oè geton, men guellan karet, er uéh devéhan em boè ean guélet. Ha goudé é varù, deit dehon ag hou torn hui, miliget ! é ma bet goasket me halon èl n'en dé bet goasket biskoah. »

Ha hi kroget é kléan Siegfrid aveit er skrapein azeget Hagen, er saùet hag en diskaret ar é souk. Ruddellat e hra é ben ar en doar. Hé guélet e hra Etzel, ha bras e oè bet é hlahar !

« O kanveu ! » emé ean, « chetu penaos é ma bet lahet, get ur voéz, er halonekan gouron e zo bet biskoah é vrezélat pé é tougein ur skoued ! Na bout éh oè bras me hâsoni dohton, éh on glaharet azifeh. »

Nezé é komz Hildebrand koh :

« Ne vo ket hir er blijadur hé des bet é lahein. Deusto d'er péh en des groeit énep dein; na bout en en des lakeit mem buhé en arvar, me ven neoah hé lakat de béein marù kadour kalonek Troneje. »

Ha Hildebrand koh fardet ar Griemhild ha dahaùet un taol kléan spontus arnehi. Kounar Hildebrand e oè bet abek de oaleur er rouañéz. Hé bleijereh n'en doè ket hé dioallet.

É kement léh e oè, ne vezè guélet nameit korveu marù. Hag er voéz brudet e oè astennet en ou mesk, trohet gozik é deu dam. Dietrich hag Etzel n'hellent ket derhel ar ou dareu. Gouilein e hrant dru d'ou zud kar ha d'ou brezélerion ahetet hep buhé dirakzè.

Klod hag inour, distrèhet e oent abéh, troeit de voged. Éh oè er pobleu ér vrasan glahar ha diañéz d'ou zud. Ha chetu digoreu er roué Etzel éh achiù ér goèd; rak liés é ta d'er garanté troein de oaleur ha de varù.

Ne fehen displeg deoh er péh e zegoéhas goudé, nameit é vezè guélet er merhed hag er goskor éh obér kanveu hag é houilal d'er ré ou doè karet.

Aman é ma devé hon santohad : Ankén en Nibelungen é ma bet hanùet.

GIRIEU

nen dint ket anaùet get en ol

arhed : ours
amalek : sombre
arvestr : chef
aroué : symbole
a zifeh : entièrement

bireu : flèches
blèchereh : trahison sournoise
brèhegenneu : manches

dahaùein : asséner
darampontein : coudre
delhidi : vassaux
diaskat : sain et fort
diberhennein : déposséder
diouhinein : dégainer
dirivil : insolent

éjon-meur : aurochs
en tazeu : de sitôt

Germania : Germanie
glanneu : rives
goa ! : malheur !
goaf : lance
goareg : arc
gored : nains
gouen : race
gouréz : chaleur
gourhah : panthère
gourséin : siéger
gouron : héros
guizieg : vassal

hael : généreux
Hellas : Grèce
hobregoneu : cuirasses

Ilias : Iliade

iün : facheux
ivérein : blesser avec une lame

kabel : coiffure
kadarn : brave
kadour : guerrier
karharein : emprisonner
kentreu : éperons
kisein : exciter
kléan : épée
klod : gloire
koskor : serviteurs
kramaillon-hoarn : cotte

lambruskadur : lambris

marhega : chevaucher
marheget : fait chevalier
marhegion : chevaliers
meurded : grandeur
moroh : digoraj

naer-askellek : dragon

oeh (bout) : pâtir
ouedeu : lucarnes

priedein : épouser

ramzed : géants
ribouleg : farouche
Roen : Rhin

santohad : récit
skouedeu : boucliers

till : tilleuls
tokarneu : casques

TAOLEN

RAKSKRID	I
I. SIEGFRID	1
II. SIEGFRID É VONET DE WORMS	5
III. GUNTHER É VONET D'EN ISLAND TREMA BRUNHILD	16
IV. PENAOS É TAS GUNTHER DE BEN A GAOUT BRUNHILD	20
V. BÉH E SAU ÉTRÉ EN DIU ROUANNÉZ	28
VI. PENAOS ÉH OÈ BET TREISET SIEGFRID	36
VII. MARU SIEGFRID	40
VIII. BREZÉL ER VURGONDED DOH EN HUNED	47
IX. MARU GUNTHER, HAGEN HA KRIEMHILD ..	55

